

Pamokos apie laisvą žiniasklaidą planas

Pamokos tikslas – supažindinti 8–12 klasių mokinius su laisvos žiniasklaidos svarba, stiprinant jų gebėjimą kritiškai vertinti nepriklausomą informaciją, ugdant žinias apie žiniasklaidos vaidmenį demokratinėje visuomenėje bei motyvuojant aktyviai ir atsakingai dalyvauti pilietiniame gyvenime.

Pamokos uždaviniai:

1. Plėsti mokinių žinias apie laisvos ir nepriklausomos žiniasklaidos svarbą demokratinėse šalyse;
2. Supažindinti mokinius su užsienio valstybių nacionalinių transliuotojų laisvės praradimo pavyzdžiais;
3. Skatinti mokinių aktyvų įsitraukimą į pilietinį ir visuomeninį gyvenimą, ugdant gebėjimą kritiškai vertinti viešąją informaciją ir suvokti žiniasklaidos vaidmenį demokratijoje.

Pamokos turinys (siaurąja prasme):

1. Kas vyksta?;
2. Tekstų analizė ir žodžio laisvės aptarimas;
3. Grįžtamasis ryšys.

Pamokos turinys (plačiąja prasme):

1. Kas vyksta?;

Eiga:

1. Diskusija. Pamoka pradedama klausimu ar mokiniai yra susipažinę su siūlomomis pataisomis Lietuvos Respublikos televizijai (LRT)?. Jei mokiniai nėra susipažinę su situacija, trumpai pristatoma ši informacija – „*Lietuvos Respublikos Seimas („Nemuno aušros“ teikimu) siekia palengvinti LRT direktoriaus atleidimą ir įšaldyti LRT biudžetą trims metams. Lengvai atleidžiamas direktorius nebus tvirtas žurnalistų skydas nuo politikų įtakos. Tai kelia grėsmę LRT nepriklausomumui. Kyla pavojus, kad kiekviena nauja valdžia skirs sau palankų administracijos vadovą. Kitose ES valstybėse, kaip*

*Vengrijoje, Slovakijoje, politikų kišimasis į žodžio laisvę prasidėjo nuo visuomeninio transliuotojo užvaldymo*¹. (5 min.);

2. Informacinis vaizdo įrašas. Mokiniais rodomas informacinis vaizdo įrašas apie nacionalinio transliuotojo situaciją Vengrijoje ([Priedas nr. 1](#)) (2 min.).

2. Tekstų analizė ir žodžio laisvės aptarimas;

Eiga:

1. Tekstų analizė. Mokiniai išskirstomi į komandas po 3-5 mokinius. Kiekvienas mokinytis gauna po skirtingą tekstą ([Priedas nr. 2](#)). Gautam tekstui perskaityti skiriamos 7 min. Po perskaitymo mokiniai grupėse atsako į pateiktus klausimus (15 min.);
2. Žodžio laisvės aptarimas. Mokiniais išdalinami lapai su pradėtais sakiniais. Mokiniais reikia pratęsti šiuos sakinius ([Priedas nr. 3](#)). Užduočiai skiriamos 5 min. Pasibaigus laikui surenkami visi sakiniai. Prieš klasę vaizduojami 3 pavyzdžiai – mokinių tekstai yra užbraukiami, perfrazuojami, pakeičiama sakinių pradinė mintis. Po šio veiksmo mokinių klausama – kaip jaučiatės matydami, kad jūsų mintys buvo ištrintos? Ar tai vis dar jūsų žodžiai? Kaip keičiasi prasmė, kai mintis pataiso ar nukerpa kažkas kitas? (7 min.)

3. Grįžtamasis ryšys.

Eiga:

1. Praktinė užduotis. Mokiniai pildo grįžtamojo ryšio anketą ([Priedas nr. 4](#)). Mokiniais per projektorių rodomas grįžtamojo ryšio anketos QR kodas, kurį jie nuskenuoja ir užpildo savarankiškai. Jei mokykloje uždrausti telefonai arba mokiniai nespėja įgyvendinti užduočių, anketos nuoroda (<https://forms.gle/avibasi4YcknGOZA6>) persiunčiama mokiniais užpildymui po pamokos (3 min.)

Pamokos plano autoriai: Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT), Lietuvos moksleivių sąjunga (LMS) ir Utenos visuomeninių jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ (UVJOSAS).

¹ LRT.lt. (2025, gruodžio 4). *LRT trumpai. Kodėl protestuojama už laisvo žodžio išsaugojimą?* LRT.lt. <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2764351/lrt-trumpai-kodel-protestuojama-uz-laisvo-zodzio-issaugojima>